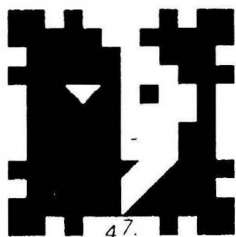

grebu. Ne poričem da je to međunarodni festival i da može biti naziv i na stranom jeziku, ali hrvatski treba biti na prvome mjestu, a strani na drugome.

Imam pred sobom Vjesnik od 17. kolovoza 2001. i u njemu oglas za 47. splitsko ljeto. Evo preslika.

Belina
Institut Francais Zagreb
AGM
GeneralTurist VXP
Studentski centar
Xerox
NOV@

splitsko ljeto

SPLIT SUMMER

f e s t i v a l

47. SPLITSKO LJETO

SPLIT SUMMER FESTIVAL

14/07/2001

14/08/2001

Toliko malo treba da bude vuk sit i koza cijela. Ali mladci od Zagreb Film Festival, ako su mladci, nemaju ni toliko osjećaja za hrvatski jezik da primijene taj kulturni postupak. No mislim da u organizaciji toga festivala ne sudjeluju samo mladci, nego mora da je i tko stariji, iako godine nisu važne, važno je da u organizaciji festivala nije sudjelovao jedan čovjek, nego mnogi, i da se nitko od njih nije sjetio da je sramota da hrvatska priredba usred Hrvatske, usred Zagreba nema hrvatsko ime. Zar može biti da ih je sve obuzeo totalni kolonijalni mentalitet?

Ali nisu oni jedini. Tu su i sponzori ili bolje pokrovitelji. Bit će to oni koji su otišnuti na plakatu. Evo ih:

Turistička zajednica Zagreb
Turistički ured Zagreb
Arcotel Allegra Zagreb
Jutarnji list
Bug

Za većinu njih prava je sramota što daju novac za ponižavanje hrvatskoga jezika, počevši od Turističke zajednice Zagreb i Turističkoga ureda Zagreb pa dalje. Oni su sigurno dobili dopise s nazivom Zagreb Film Festival, daju novac, a nitko se nije zapitao zar smiju dati novce i za kolonijalni odnos prema hrvatskom jeziku.

Prema izjavi Borisa T. Matića, "direktora Zagrebačkog filmskog festivala", kako piše Vjesnik od 14. listopada 2003., od Gradskoga ureda za kulturu grada Zagreba dobili su 500 000 kuna, od Ministarstva kulture 200 000 kuna. Kakve su to hrvatske kulturne ustanove koje daju novac za priredbe nekulturnoga naziva?!

Tu je uprava grada Zagreba. Zar se smije bez posljedica u Zagrebu, glavnome gradu Hrvatske, lijepiti plakate samo na tuđem jeziku?

Zatim su tu hrvatski pravnici. Zar se nitko nije našao među njima i vidio da organi-

sebi i dijelio onima za koje sam smatrao da trebaju imati taj broj.

Upravni je odbor zaključio da se izostave članci o pravopisu, da ostali autori dobiju svoj članak na uvid i da promijene ako im se čini da je što nezgodno i da se taj dvobroj ponovno tiska. I tako je izašao novi dvobroj s promijenjenim sadržajem. Izostavljeni su pravopisni članci, Finkin u kojem je ocijenio knjigu prof. Jonkea, Benedikta Zelić-Bučan u svome je drugome dijelu članka promijenila neke sitnice, na prvo je mjesto stavljen novi članak Zlate Bogdan *Morfološke osobitosti Božičeva aorista*, dodan je članak Tomislava Treznera *O ekspresivnoj upotrebi glagolskoga pridjeva radnog*, Branka Vuletića *Koliko razumijemo intonaciju?*, Aleksandra Pavnova *Frazeologizam i dva članka Nives Opačić. O prijedlogu (sta) uz strana vlastita imena i Osnovano društvo hrvatskih lektora*. Dokle je išao oprez, da ne kažem strah, vidi se i po četvrtoj omotnoj stranici jer je oglas za Macanovu knjigu *Povijest hrvatskoga naroda* zamijenjen oglasom: *Nova biblioteka "Ključ za književno djelo"*.

Kad je novi dvobroj i razaslan pretplatnicima i prošao koji mjesec, a stari dvobroj ležao u skladištu Školske knjige, htio sam spasiti cijelu nakladu. Dogovorio sam se s Jelenom Očak, knjižničarkom Odsjeka za slavistiku, da u podrumskome skladištu knjižnice nađe mjesta za taj dvobroj, ona ga je našla i tada sam dogovorio sa Školskom knjigom da cijelu nakladu pošalju na Filozofski fakultet. Obećali su mi da će nakladu poslati sutra u jutro kombijem. Knjižničarka, studenti koje sam zamolio za pomoć u prijenosu i ja, čekali smo, ali kombi nije došao. Nazvao sam i pitao što je s Jezikom, ali su mi rekli da se boje, da se ne usude poslati. Poslije je cijela naklada s drugim knjigama, s neuve-

zanim Hrvatskim pravopisom, Jonkeovom knjigom *Hrvatski književni jezik danas*, Macanovom *Povijesti hrvatskoga naroda* i drugima završio u zagrebačkoj Tvornici papira. Pretpostavljam da je spašeno bar stotinjak primjeraka Jezika jer su koju desetinu primjeraka vjerojatno uzeli i namještenci Školske knjige.

To ozračje straha teško da mogu razumjeti oni koji ga nisu proživjeli.

S uništenim dvobrojem, koji je sačuvan ipak u stotinjak primjeraka, Jezik je u pedeset godišta dakle izašao u 252 broja bez bibliografije, a sada pretiskom dobiva još dva broja, dakle ukupno 254 broja. I to je mala posebnost njegove povijesti.

Stjepan Babić

ZAGREB FILM FESTIVAL – POTPUNA SRAMOTA HRVATSKE KULTURE Uz ilustraciju na 4. omotnoj stranici

Od 8. do 11. listopada održan je u Zagrebu ZAGREB FILM FESTIVAL za koji se može reći da je prava i potpuna sramota hrvatske kulture. Ne što se sadržaja tiče, u to ne ulazimo, nego zbog naziva. Naziv je službeno bio samo na engleskome jeziku, čak je vrijeme održavanja bilo na engleskome jeziku kako pokazuje slika plakata. Nigdje hrvatskoga jezika, a ipak je to hrvatska, zagrebačka priredba. Time je povrijeđen Ustav Republike Hrvatske koji kaže da je u Hrvatskoj u javnoj upotrebi hrvatski jezik. Znam, organizatori mogu reći da je to međunarodni festival i da su zato uzeli engleski naziv, ali to je slaba isprika, uopće nije nikakva isprika jer je to festival u Hrvatskoj, u Zagrebu i hrvatski je jezik tako ponižen u Hrvatskoj u njezinu srecu, u Za-

zatori Zagreb Film Festival krše hrvatski Ustav i poduzeo potrebne mjere? Zar takve poslove mora raditi samo jezikoslovac?

Nije da to ne znaju. Potužio sam se na postupke trgovačkih sudova što odobravaju nehrvatske nazive poduzeća, pravnici me uče da ne mogu sudu tužiti Trgovački sud, ali me poučavaju kako da postupim, ali se ne sjete da po tome postupku postuppe oni sami, to ne. Parcelizacija struka takva je da se jezik prepušta samo jezikoslovcima, i to samo nekima. Pravnici spavaju kad se javno krše prava hrvatskoga jezika.

Tu su novinari. Za pohvalu valja reći da neki nisu pisali o *Zagreb Film Festival*, nego vođeni dobrim hrvatskim jezičnim osjećajem pretvarali ga u Zagrebački filmski festival. Koliko ja čitam novine, vidio sam da je u tome prednjačio Vjesnik u pisanju Branke Sömen. Osim već navedenoga primjera postupio je tako još nekoliko puta: *Treći dan zagrebačkoga filmskog festivala* (nadnaslov 11. listopada 2003., str. 15.), *Nakon Prvoga zagrebačkog festivala* (nadnaslov 13. listopada 2003.), *Da nema krize kino publike nego postoji samo kriza kvalitetnih kino događaja potvrdio je i prvi zagrebački filmski festival koji je od utorka do subote svakodnevno okupljao velik broj zainteresiranih, pretežno mladih gledatelja...* To je lijepo vidjeti, ali to je malo jer je i Vjesnik pisao o *Zagreb Film Festival*, npr. 9. listopada na str. 19. i jer se protiv toga naziva javno pobunio nije nitko i tako su gledatelji, najviše mladi, hrleći na taj festival trovani kolonijalnim mentalitetom njegova naziva.

Dakle, u organizaciji i ostvarenju Zagreb Film Festival nije sudjelovao samo jedan čovjek, nego deseci i deseci ljudi, a ni jedan nije primijetio da je to nakarada od naziva, a i oni koji su primijetili, kao Vjesnikovi novinari i lektori, nisu prosvje-

dovali tako da se ta nakarada od naziva na vrijeme promijeni.

I to nije sve. Kad sam sjeo da pišem ovaj članak, u ponedjeljak 13. listopada ove godine, javljaju na Radio Zagrebu da je jučer u Zagrebu održan *Zagreb maraton*, dan poslije čitam u Večernjem listu: "Tek što je spuštena zavjesa na 12. Večernjakov Zagreb maraton, organizatori su počeli pripremati 13."

– Prezadovoljan sam! – hvali se Boris Stepinac, predsjednik Zagrebačkoga atletskoga saveza umjesto da se stidi što je organizirao *Zagreb maraton*, a nije Zagrebački maraton. Vjesnik je opet pisao o Zagrebačkome maratonu (17. listopada 2003., str. 18.), ali to je opet malo prema poplavi naziva Zagreb maraton.

Zagreb Film Festival, *Zagreb maraton* pa prije *Pula Film Festival*, *Motovun Film Festival* nije samo velika kulturna sramota, nego je početak sumraka hrvatskoga jezika i ako se tako nastavi, s pravom se može reći da je to početak njegova odumiranja. Sve su to zloguki glasovi globalizacije.

Žalosno je što u jubilarnome broju Jezika moramo objaviti tako poraznu činjenicu za hrvatski jezik, ali to znači da ulazimo u novu veoma ozbiljnu fazu obrane hrvatskoga jezika i da će možda upravo zato ovaj uzbudni vapaj doći do ušiju onih koji bi ga trebali čuti i do srca onih koji trebaju osjetiti da Hrvatima hrvatski jezik treba biti na jednom od prvih mjesta u očuvanju hrvatskoga identiteta.

Stjepan Babić